Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto V. (XII.), štev. 68 | Maribor, četrtek 26. marca 1931

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Angleška demarša v Berlinu in na Dunaju

DR. BRÜNING IN DR. SCHOBER ODLOČNO ODKLANJATA PREDLOŽITEV GOSPODARSKEGA SPORAZUMA DRUŠTVU NARODOV.

BERLIN, 26. marca. **Po naročilu zunanjega ministra Hendersona je včeraj angleški veleposlanik Humboldt posetil državnega kancelarja dr. Brüninga in mu je izročil predlog, da naj Nemčija in Avstrija opustite vsako nadaljnjo akcijo v zvezi s carinsko unijo, dokler ne pride vsa stvar v razpravo pri Društvu narodov. Angleški veleposlanik je izjavil pri tej priliki imenom svoje vlade, da stoji na stališču, da gospodarska pogodba med Nemčijo in Avstrijo nasprotuje ženevskemu protokolu.**

Državni kancelar dr. Brüning je odgovoril, da se nemško-avstrijski dogovor drži strogo ženevskega protokola, vsled česar ne razume, zakaj naj bi se bavilo s tem Društvo narodov. Nima pa nič proti temu, ako bi hotele vlade Evrope proučiti vso stvar. Dr. Brüning je končno odklonil predložitev pogodbe Društvu narodov.

Enak korak je napravil angleški poslanik na Dunaju, kjer je dobil od zunanjega ministra dr. Schobra enak odgovor, kakor ga je dal nemški državni kancelar angleškemu veleposlaniku v Berlinu. Dr. Schober je vrh tega pripomnil, da avstrijska vlada odločno odklanja predložitev pogodbe Društvu narodov. Obe vladi boste nasprotno še pospešili nadaljnja gospodarska pogajanja.

Časopisje Nemčije in Avstrije se obširno bavi z gospodarskimi dogovori med obema državama in se čudi, zakaj hoče inozemstvo speljati vso stvar na politično polje. Intervencija zastopnikov Anglije v Berlinu in na Dunaju je pač nov dokaz, da je Francija izvršila močen pritisk na Hendersona.

Veliko mednarodno razburjenje

je izzvala te dni pogodba, sklenjena med Berlinom in Dunajem glede carinske unije med Nemčijo in Avstrijo. Morda še nobeden akt berlinske vlade izza sklepa sovjetsko-nemške pogodbe l. 1922 ni tako razburil svetovne javnosti, kakor nemško - avstrijska gospodarska pogodba, ki gre za najožjo gospodarsko zvezo obeh držav in odkriva obenem velikopotezni načrt Nemčije za njeno gospodarsko nadvlado v Srednji Evropi in na Balkanu. Naravno je vsled tega, da se stvar nikjer ne presoja z izključno gospodarskega, ampak predvsem tudi s političnega vidika.

Značilno je, da je ves francoski in deloma tudi britanski tisk izrekel svoj najodločnejši: ne! k nemško - avstrijski pogodbi. V komentarjih vsega navedenega tiska se predvsem odločno zavrača poskus nemškega in avstrijskega tiska, ki skušata pogodbo naslikati samo kot aplikacijo načel, ki so bila že neštetokrat priporočena v Ženevi v svrho odstranitve carinskih barijer med posameznimi državami. Dalekosežni obseg pogodbe, koje motivi so nedvomno bolj politični nego gospodarski, pa jasno kaže, da se Berlin in Dunaj nista dala voditi po teh nasvetih iz Ženeve, ampak, da so bile merodajne predvsem druge tendence. Saj je znano, da se v obeh državah že leta sem i v administrativnem i v legislativnem delu pojavljajo znaki stremljenj za združitev obeh držav v gospodarskem in končno tudi političnem pogledu. Zato pa tudi zlasti francosko in češkoslovaško časopisje odločno odklanja razlago nemškega industrijskega tiska, češ, da gre samo za popolnoma gospodarsko stvar, samo za regionalno gospodarsko pogodbo, ki naj izboljša gospodarski položaj obeh pogodbenih držav. Zelo značilno pravi k temu celo londonski list »Daily Telegraph«, da bo z novo pogodbo Nemčija Avstrijo enostavno gospodarski požrla in, če hoče katera druga država deliti z Avstrijo isto usodo, se poziva, naj se pridruži.

Sicer pa avstrijsko in nemško časopisje samo pobija svojo trditev o izključno gospodarskem pomenu pogodbe, ko istočasno jasno in glasno izraža svojo radost nad nacijonalnim pomenom te baje izključno gospodarske pogodbe. Tako piše berlinska »Börsenzeitung« o »globokem nacijonalnem jedru« nove pogodbe. V takem in podobnem zmislu piše tudi ostalo nemško in avstrijsko časopisje. A baš radi te nacijonalistično-politične podlage je pogodba naletela na najodločneši odpor v javnem mnenju skoraj cele Evrope. Pariški »Temps« še posebej povdarja, da je vsekakor čudno, da sta Avstrija in Nemčija po tolikih diferencah v svojih trgovskih stikih tekom zadnjih let nakrat našli podlago za pogodbo, ki gre celo za najtesnejšim gospodarskim sodelovanjem. To je po mnenju lista dokaz, da pogodba zasleduje politične cilje, o katerih je govoril nedavno dr. C[illegible]us pri svojem obisku na Dunaju, in s tega vidika je treba tudi razumevati to navidezno trgovsko pogodbo. Da jo na enak način razumevajo tudi vlade v Parizu, Londonu in Rimu, je dokazala že tudi intervencija njihovih zastopnikov na Dunaju in Berlinu.

Stališče beograjske vlade in našega naroda se naravno ne more bistveno razlikovati od stališča Francije in zlasti Češkoslovaške. To tem manj, ker naša država kot članica Male antante ne more soglašati z ustvaritvo gospodarskega bloka, ki bi obvladoval Srednjo Evropo in v katerem bi igrala vlogo nadvladarice Nemčija, ki je začela s svojo predvojno taktiko prodiranja na Balkan in na vzhod. Zato je naravno, da bo te dni v odboru za evropsko unijo v Parizu, ki pričenja zasedati pod Briandovim predsedstvom, in v katerem je zastopana tudi Jugoslavija, prišlo do razprave tudi o tem vprašanju. Kakor pravijo najnovejše vesti iz Pariza, bo končno rešitev vprašanja prepuščena Društvu narodov.

Štednja v banovinskih proračunih

BEOGRAD, 26. marca. »Pravda« je objavila članek o banovinskih financah in o štednji, ki jo je izvedla vlada v banovinskih proračunih. »Vlada je« — piše list — »reducirala predložene proračune za celih 320 milijonov dinarjev in bodo na ta način banovinski proračuni za l. 1931/32 za prilično 100 milijonov dinarjev manjši nego oni za leto 1930/31. Tudi dotacije države, ki so jih banovine uživale za prenešene posle in ustanove, so bile znižane za krog 100 milijonov dinarjev in znašajo 239 milijonov Din napram 341 milijonom v prejšnjem proračunskem letu. Predpostavlja se, da se bodo dotacije stalno zmanjševale in da bodo končno obdržane samo še pri pasivnih banovinah.«

Mednarodna žitna konferenca

RIM, 26. marca. Danes je bila otvorjena tu mednarodna žitna konferenca, ki se bo bavila z raznimi gospodarskimi vprašanji v zvezi z vladujočo agrarno krizo. Na dnevnem redu je tudi vprašanje agrarnih kreditov. Delegacije posameznih držav je sprejel na kolodvoru kmetijski minister Acerbo.

TEČAJ O RAKU ZA ZDRAVNIKE.

BEOGRAD, 26. marca. Tukajšnje »Jugoslavensko društvo za izučavanje i suzbijanje raka« bo priredilo za zdravnike prvi tečaj o raku v Beogradu od 20. do 30. aprila t. l.

Mednarodna konferenca o izenačenju koledarjev

BEOGRAD, 26. marca. Jugoslovenski nacijonalni odbor mednarodne trgovske zbornice je dobil obvestilo, da bo meseca junija v Ženevi mednarodna konferenca o vprašanju izenačenja koledarja. Ob tej priliki se bo razpravljalo tudi vprašanje premičnih praznikov. Vprašanje izenačenja bo končno rešeno na konferenci meseca oktobra v Ženevi.

Morgan v Evropi

NAPOLJ, 26. marca. Semkaj se je pripeljal s svojo jahto znani ameriški milijarder Pierpont Morgan. V njegovem spremstvu sta nadškof iz Canterburya in gospica Buston, ki je nadaljevala vožnjo v Rim.

»KRVAV DEŽ« NA MADŽARSKEM.

BUDIMPEŠTA, 26. marca. V Kiskőresu v veliki madžarski ravnini, je padel te dni »krvav dež«. Sledovi krvave barve so se videli na perilu, na zidovih, na čebelah, ki so se vrnile v panje v dežju itd. Gre za vulkanski prah, ki je padal iz oblakov, pomešan z vodo.

NEMČIJA BO OMEJILA ZAPOSLITEV SEZONSKIH DELAVCEV.

BEOGRAD, 26. marca. Poljedelske organizacije so prejele obvestilo, da je nemška vlada sklenila omejitev zaposlenja poljedelskih sezonskih delavcev v Nemčiji. Izvzeti bodo tuji delavci za obdelovanje sladkorne pese, ki bodo še lahko prihajali v Nemčijo, vendar v omejenem številu.

Priprave za I. banovinsko vinsko razstavo,

ki bo od 10. do 12. maja v Mariboru v dvorani pivovarne Union na Aleksandrovi cesti, so v polnem teku. Pretečeni teden so bile razposlane oficijelne prijavnice vsem članom Vinarskega društva, ki so letos in lani plačali članarino in od katerih se pričakuje, da bodo dali svoja vina na razstavo oziroma sejem. Če pa kak član ali nečlan prijavnice ni prejel, pa bi rad razstavil svoje vino, naj takoj piše po prijavnico Vinarskemu društvu za Dravsko banovino v Mariboru. Pozvali smo tudi razne tvrdke narodnega gospodarstva, da pošljejo svoje oglase za katalog, katerega bomo izdali ob priliki vinske razstave in sejma v veliki nakladi. Vse tvrdke, ki našega poziva niso prejele in pravilno cenijo vrednost oglaševanja, vabimo tem potom, da nam pošljejo svoje oglase v objavo.

Vinarska podružnica v Gornji Radgoni bo v svojem področju zbrala vina namenjena za razstavo in sejem in jih bo skupno poslala v Maribor. Enako postopanje priporočamo vsem drugim Vinarskim podružnicam. Kjer pa še Vinarskih podružnic ni, tam se naj vinogradniki-razstavljalci zmenijo med seboj za sličen postopek in pošljejo svoja vina istotako skupno na razstavo in sejem v Maribor. Odpremni stroški bodo na ta način manjši. — Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

Poučni izlet gostilničarjev na Tirolsko in Predarlsko.

Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru priredi za gostilničarje, hotelirje in njih svojce osemdnevno poučno potovanje na Tirolsko in Predarlsko. Namen potovanja je ogled podeželskih moderno urejenih gostiln in hotelov, kakor tudi ostalih tujsko-prometnih naprav. Izlet bo trajal od 2. do 9. maja.

Celotni stroški in sicer vožnja po železnici III. razred, z avtomobili, z vzpenjačami, prehrana, prenočišče, napitnine, vstopnine znašajo za **skupino I** (Ljubljana) radi dir. brzovlaka **1.760 Din za osebo**, za skupino II. **(Maribor) 1.658 Din za osebo.** Pijača posebej, istotako se med vožnjo po železnici prehranjuje vsak udeleženec na svoje stroške. Potni listi morajo biti vidirani od naših oblasti, dočim preskrbi vodstvo izleta vizume za Avstrijo, Nemčijo in Švico. Prijave je poslati nemudoma, najdalje pa do vključno 15. aprila. S prijavnino je poslati polovico potnih stroškov, ostalo polovico pa najkasneje do 15. aprila. Do tega časa morajo biti zbrani pri Zvezi v Mariboru vsi potni listi. Vsa nadaljnja pojasnila daje »Pisarna zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru Vetrinjska ulica št. 11/I«. Telefon 2467.

Najstarejši tempelj ljubezni razkrit.

Ameriški arheologi so odkrili na severnem pobočju hriba Akropolis pri Atenah tempelj Erosa, ki se ga smatra kot najstarejši tempelj ljubezni in Afrodite in ki ga je popisal Pavzanija. Tempelj je že doslej vzbujal pozornost pri raznih izkopavanjih, ker so bila mesta, kjer so ga razkrili, poraščena s pinijami in so bila izkopavanja tam zabranjena. Arheologi pripisujejo najdbi velik pomen.

Dr. O. Ilaunig:

Zgodovinski spomini na Sv. Lenart

Svetovni dogodki so šli mimo Šentlenarčanov, kakor tudi med svetovno vojno niso dosti čutili grozot, pod katerimi so trpeli prebivalci drugih krajev. Edino vznemirjenje je povzročila leta 1797 novica, da se bližajo Francozi. Dne 9. aprila 1797 je prišel med osmo in deveto uro tobačni nadzornik iz Maribora, ki je sporočil, da korakajo Francozi s Koroškega in da so komaj dve uri oddaljeni od Maribora. Tržanov se je lotil nepopisen strah; ljudje so mislili, da prihaja sodni dan. K sreči se je novica izkazala pozneje za neresnično. Pač pa so došli še isti dan avstrijski vojaki, okoli 800, večinoma »serbischen und kroatischen Freikorps«. Ostali so samo čez noč tukaj. Kakor piše dotični kronist, so z ljudmi grdo ravnali ter jim odvzeli siloma svinjsko meso, slanino in denar.

Dne 6. aprila 1797 izdana proklamacija generala Bonaparte je ljudstvo nekoliko pomirila. Po sklenitvi preliminarnega miru v Ljubnem je dne 24. aprila zapustilo Gradec 1000 Francozov, ki so odkorakali skoz Maribor, Celje, Ljubljano, Gorico in dalje na Bonedansko. Dne 25. oziroma 27. in 28. aprila 1797 so zapustile Gradec še ostale čete 9000 oziroma 6000 in 15.000 vojakov, tako, da do 3. majnika ni bilo več nobenega francoskega vojaka v štajerski deželi.

Iz zapisnika z dne 28. decembra 1829 je povzeti, da so morali biti Francozi tudi v teh krajih. Tedaj je bil trški sodnik Karol Šrambek, ki je s svojim ugledom in modrimi odredbami obvaroval tržane vseh hujših neprilik, »in den wichtigen Kriegsepochen bei den feindlichen Durchmärschen keine Gefahren gescheut und für das Wohl des Marktes alles Ungemach mit standhaftem Sinn ertragen und die größten Opfer zu bringen bereit war«.

Martin Mlinarič, posestnik v Sv. Trojici, je vedel povedati, da so bili Francozi v Sv. Trojici, kjer so kuhali blizu sedanjega pokopališča; kar so potrebovali, so pošteno plačali.

Kakor znano, je bil v Sv. Lenartu od l. 1599—1622 glavni sedež skakačev. Njih početja in nazadnje neslavni konec sem popisal v povesti: Črni križ pri Hrastovcu. Na skakače spominja še sedaj označba kraja med Št. Lenartom ter Radehovo s »Perka fara«, češ, da so imeli tukaj skakači svojo kapelico. Kaj naj bi pomenila ta beseda, si pravzaprav nikdo ni bil na jasnem.

Zgodovinar dr. Gruden navaja v »Zgodovini slovenskega naroda« to ime, češ, da spominja na skakače. Pojasnilo najdemo v prej navedenih zapiskih. Cesta, ki vodi iz Šent Lenarta proti Sv. Trojici, je med sedanjo Štelcarjevo hišo v Šent Lenartu in Lešnikovo v Radehovi na enem mestu bolj vzvišena in se vidi od tamkaj precejšen del Slovenskih goric. Ta kraj so imenovali: Berg Kalvary. Na tem hribčku so postavili Šentlenarčani dne 2. marca 1776 nove križe s Kristusom in obenem razbojnikoma ob vsaki strani. Ograjo je napravil mizar Mlinarič za 4 krajcarje, križe in kipe pa neki »Bog-macher« pri Sv. Treh kraljih.

Ime Berg Kalvary pa se je sčasoma pozabilo. V zvezi s skakači, ki so uganjali ravno tam spodaj v leseni, s steljo pokriti kapelici svoje neumnosti, se je to ime potvorilo in tako je nastal izraz »perka fara«, ki bi naj označil kraj, kjer so bili skakači.

Zanimivo je tudi zvedeti, kakšna imena so imeli prebivalci v preteklih stoletjih v tem kraju. Tozadevno nam nudi najbolje pojasnilo veliki zvon v Šent Lenartu, katerega je vlil Benedikt Fiernig — gotovo slovenski Virnik — v Velikovcu leta 1573. Na zvonu se namreč čitajo imena Meichen, Kupis, Repič. Več gradiva pa je vsekakor v matrikah župnijskega urada pri Sv. Lenartu, ki segajo do leta 1629 nazaj. Tam beremo imena: Ploj, Branko, Kukovec, Čolnik, Živko, Babosek, Gustinčič, Ketiš, Vogrin, Šparovec, Ješovnik, Senekovič, Korošec. Nemških imen najdemo le malo. Tako znanega Nürnbergerja, Pernharta, Gloichenbergerja, Zormana, celo neko Jero Tattenbach, hčer Jurija Tattenbacha iz leta 1720, kar je vsekako zanimivo, ker so bili Tattenbachovi grofje.

Kar se posebej tiče trga samega, najdemo že v preteklih stoletjih imena rodov, katerih potomci so še sedaj v Št. Lenartu ali so se preselili v druge kraje. Tako čitamo ime Zirngast že sredi 17. stoletja. Imeli so svoj dom zraven sedanjega rotovža. Obe hiši sta morali biti v dobrih odnošajih, kajti šele leta 1830 so dali zazidati dveri, ki so vodile iz rotovškega podstrešja v Zirngastovo hišo. — Zirngasti so izvrševali različne obrti; bili so peki in lončarji. Filip Zirngast je bil od leta 1724—1728 tudi trški sodnik in je v krstni knjigi prav pogostokrat naveden kot boter.

(Nadaljevanje sledi.)

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 26. marca. Zaprto.
Petek, 27. marca. Zaprto.
Sobota, 28. marca ob 20. uri »Učlovečenje«, ab. B. Premijera.
Nedelja, 29. marca ob 20. uri »Prodana nevesta«. Gostovanje primadone Marije Žaludove in tenorista Zdenka Knittla. Zadnjič.

Reharjev misterij »Učlovečenje« bo doživel svojo krstno predstavo v soboto, 29. t. m. Misterij je razdeljen v tri dejanja, oziroma 14 slik ter pomeni vsebinsko vsekakor novost v novem slovenskem dramatičnem slovstvu. Za predstavo vlada tudi v izvenmariborskih krogih veliko zanimanje ter se pričakuje poset nekaterih gledaliških kritikov celo iz Zagreba in Ljubljane. Režira Hinko Tomašič.

Gostovanje primadone beograjske opere, gospe Žaludove in tenorista g. Zdenka Knittla. Izreden umetniški užitek se pripravlja za mariborsko občinstvo v nedeljo, 29. t. m. Tedaj bosta gostovala v Smetanovi »Prodani nevesti« primadona beograjske opere gospa Marija Žaludova ter tenorist in režiser g. Zdenko Knittl. Pela bosta partiji Marinke in Janka. Primadono Žaludovo odlikuje izredno lep in izvrstno šolan glas. Knittla pa imajo Mariborčani še s prvih opernih sezon v najboljšem spominu. **Pri tej predstavi veljajo za abonente znižane operne cene,** če nabavijo vstopnice v predprodaji pri **dnevni blagajni.** To bo obenem **poslednja** vprizoritev **»Prodane neveste«. Veljajo tudi bloki.**

Ljudska univerza v Studencih.

Drevi ob 19. uri bo predaval g. dr. Jehart o Jeruzalemu. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

Pevsko društvo »Luna« v Krčevini priredi svoj letošnji redni občni zbor v soboto 28. marca ob 19. uri v gostilni g. Goltesa (Požauko) v Košakih. Na dnevni red pride zapisnik o lanskem občnem zboru, poročilo predsednika, tajnika in blagajnika, volitev odbora za tekoče leto in slučajnosti. Predviden je predlog, da se »Luna« priključi pevskemu odseku Sokolskega društva v Krčevini-Košakih ter s tem preneha kot samostojno društvo. Člane in prijatelje »Lune« vabi k udeležbi odbor.

Občni zbor Jugoslovansko-češkoslovaške lige.

V soboto, dne 28. marca se bo vršil v gostilniških prostorih Narodnega doma letošnji občni zbor Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Mariboru. Poleg običajnega dnevnega reda je na sporedu tudi kratek referat o stanju JČ-lig in ČJ-lig v preteklem letu. Občnega zbora pa se bo udeležil tudi češkoslovaški konzul g. inž. Sevčik, ki bo pri tej priliki prvič obiskal Maribor, da se seznani s člani Lige in ostalimi predstavniki mariborskega javnega življenja. JČ-liga torej pričakuje, da se bodo tako člani, kakor tudi drugi prijatelji češkoslovaškega naroda polnoštevilno udeležili občnega zbora, ki začne ob 20. uri. Posebno je vabljena tudi k udeležbi tukajšnja češka kolonija. Kdor še ni član Lige, se lahko ob tej priliki prijavi na občnem zboru.

Mariborski in dnevni drobiž

Osebne vesti.

Za suplenta na gimnazijo v Ptuju sta imenovana diplomirana filozofa Franc Onič in Martin Mavrič, na gimnazijo v Celju Jurij Pegan in Milan Fabjančič. — Za sodniškega pripravnika pri okrožnem sodišču v Vranju je imenovan Alojz Ferlan iz Maribora. — Za doktorja prava je promoviral na ljubljanski univerzi Franc Pichler iz Maribora.

Vprašanje Kola Jugoslovensko-poljske lige v Mariboru.

Vsi oni, ki so se prijavili bodisi pismeno ali ustmeno za vstop v mariborsko Kolo JPL, se pozivajo, naj pridejo v soboto 28. t. m. ob 20. v Narodni dom na občni zbor JČL, kjer se bo vprašanje obravnavalo in rešilo. Naprošeni so tudi vsi drugi prijatelji poljskega naroda, ki se še niso prijavili, da se udeleže!

Nova banovinska bolnica v Murski Soboti.

Te dni se je mudila v Murski Soboti komisija kr. banske uprave v Ljubljani v zadevi zgradbe nove banovinske bolnice. Komisiji so prisostvovali tudi zastopniki tamošnje občine gg. župan Benko in podžupan Čeh. Predvidena je zgradba velike bolnice z 700 posteljami in sicer na zapadnem delu posestva grofa Szaparyja.

25letnico škofovanja

je slavil včeraj v Gorici tamošnji nadškof dr. Frančišek Sedej. Tem povodom so se vršile v Gorici po celi škofiji velike cerkvene slovesnosti. Fašisti v Gorici so se zbrali tudi k proslavam in jih izrabili za demonstracije za Dalmacijo in Jadran. Značilno je za italijanske oblasti, da so na postaji Podbrdo zavrnile bivšega ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča in njegovo spremstvo. Na povabilo iz Gorice se je dr. Jeglič z rednimi potnimi listinami vozil v Gorico. V Podbrdu pa je moral izstopiti in se vrniti.

Zdravstvena predavanja v Studencih.

V okviru »Tedna narodnega zdravja«, ki ga prireja ZKD, bo v Studencih dvoje predavanj in sicer 31. t. m. (torek) ob 15. uri za obe tamošnji šoli, zvečer ob pol 20. pa pod okriljem Ljudske univerze za odrasle. Obe predavanji se boste vršili v kinu s predvajanjem nazornih slik. Predaval bo g. dr. Valentin Varl, specijalist za tuberkulozo in vodja državnega protituberkuloznega dispanzerja v Mariboru, Gregorčičeva 6.

Novinarski klub.

Jutri, petek, ob 15. uri bo važen sestanek v Aljaževi sobi hotela »Orel«. Ker bo seji prisostvoval zastopnik Novinarskega društva v Ljubljani, se klubovi člani naprošajo, da se polnoštevilno udeleže sestanka.

Pločnik kot vozna pot.

Pišejo nam: Do kam sega mesto, tako se upravičeno sprašujejo stanovalci na Aleksandrovi cesti od gl. kolodvora proti Košakom. Mlekarice namreč vozijo po pločniku, premog leži po cele dneve na pločniku, ob nedeljah pa izletniki nemoteno tulijo pozno v noč. Izgleda torej, kakor da bi ta del Aleksandrove ceste ne spadal več pod mesto. Pričakujemo, da napravi policija tem razmeram konec, kajti stanovalci tega dela Aleksandrove ceste smo itak zadosti kaznovani že s tem, da moramo prenašati v poletnem času neznosen prah. Naj se nam torej privošči vsaj nekaj miru.

Smrtna kosa.

V splošni bolnici sta umrla včeraj: 12letna učenka meščanske šole Julijana Mori, doma iz Ojstrice pri Dravogradu, in 34letni posestnik Vincenc Muršec iz Biša pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. — V Slovenski ulici je umrla davi 73letna damska šivilja Marija Koller. — V Gradcu v splošni bolnici pa je umrla in bo danes prepeljana v Maribor 62letna zasebnica Marija Šurman.

Utopljenec v Muri pri Sladkem vrhu.

Dne 23. t. m. je neki delavec našel v strugi Mure pri tovarni lepenke v Sladkem vrhu utopljenca, ki je moral biti v vodi že več dni in čigar identiteta se doslej še ni dala dognati. Izgleda 30—40 let star, po videzu delavec, krog 170 cm visok, širokopleč. Na perilu so zasledili monogram K. P.

KINO

Grajski:

Danes zadnjič:
Byrdova ekspedicija na južni tečaj.

Od petka naprej veliki 100% zvočni film:
DIMITRI KARAMASOV
Največje delo Dostojevskega. Fritz Kortner, Ina Sten, Fritz Kasp.

Union:

Danes zadnjič: **V boju z podzemljem**

Od petka 100% zvočni velefilm:
MARQUISE POMPADOUR
Ernest Verbes. Anny Ahlers.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO:

V soboto in nedeljo dvojni spored:
BUCK JONES. FRED THOMSON.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 27. marca ob 8. zvečer bo predaval g. prof. Vincenc Lavoix iz Pariza — **o Parizu z gledišča tujcev.** Ob njegovem veščem spremstvu se bomo seznanili z vsemi znamenitostmi, ki zanimajo predvsem tujca.

Pobrežje.

Nedeljska sokolska akademija nas je vse presenetila. Vse točke obširnega programa so se skladno in točno izvajale, tako, da je bilo občinstvo, ki je docela napolnilo Rojkovo dvorano, povsem zadovoljno. Program je otvorila ženska deca s srčkanim nastpom: »Zajčji rep«. Sledili so nastopi naraščaja in članstva, ki je ob spremljevanju klavirja točno izvajalo svoje težke vaje, kar moramo posebno priznati o Barkaroli. Zadovoljili so nas tudi člani, ki so lahko s svojim uspehom v tem kratkem času zadovoljni. Vsem vaditeljem moremo le čestitati. Mladim telovadcem pa kličemo: Le tako naprej!

Sobno streljanje lovcev

bo drevi ob 20. uri v kegljišču gostilne »Plzenski dvor«. — Opozarja se, da se bodo mogli udeležiti sklepnega nagradnega streljanja, ki se bo vršilo koncem aprila ali začetkom maja le oni strelci, ki bodo še najmanj petkrat prisostvovali sobnemu streljanju.

Podporno društvo za revne učence v Mariboru

bo imelo svoj redni občni zbor na cvetno nedeljo, dne 29. marca ob 11. uri v društveni sobi v šoli v Cankarjevi ulici. Odbor prosi predvsem vse upravitelje mariborskih šol, da pošljejo na občni zbor svoje zastopnike.

Državna razredna loterija.

Igralci drž. razredne loterije se opozarjajo, da so srečke za IV. razred 21. kola že prispele in jih naj zamenjajo v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13. Žrebanje se bo vršilo že 4. aprila.

Vabilo

na redni letni občni zbor »Stavbene zadruge drž. nameščencev v Mariboru«, ki bo dne 27. t. m. ob 20. uri v zadružni pisarni na Rotovškem trgu št. 2 v I. nadstropju.

Najsi že bode kakor hoče 1. aprila,

Splošna uradn. menza, Slomškov trg 17, daje s 1. aprilom do nadaljnjega celodnevno hrano (kosilo, večerjo s kruhom) za znižano ceno 12 Din. Druge cene so dosedanje.

Razstava

moderne francoske grafike in knjig v mali unionski dvorani je odprta dnevno od 10. do 17. ure.

Velika kavarna

dnevno varietetna predstava.

— Veda je danes že tako napredovala, da je mogoče prenašati slike brezžičnim potom!

= To je bajno! Z okvirji vred!

Avto in letalo v misijonski službi

ZANIMIVI DOŽIVLJAJI PATRA SCHULTEJA, KI JE SAM OBENEM PILOT.

Pater Schulte, prvi katoliški duhovnik, ki sam vodi aeroplan, je prispel po 8-mesečni ekspediciji v bivši nemški jugozapadni Afriki v Berlin, kjer je prikazal v razgovoru z nekim novinarjem rezultate svojega poslanstva. Pri nekem žalostnem slučaju je prišel Schulte na idejo, izkoristiti aeroplan v službi katoliške misije. Neki njegov prijatelj, ki je bil v vojni skupno z njim avijatik, je umrl kot misijonar v Ovambobanolu za malarijo. Lahko bi se bil rešil, če bi imel pri rokah aeroplan, ki bi ga v nekoliko urah pripeljal do zdravnika ali pa, če bi mu mogel pračnim potem prihiteti zdravnik v pomoč. Revežu pa ni drugo preostalo, kakor da so ga peljali z volovsko vprego k zdravniku, tako da je bila vsaka pomoč prepozna. V jugozapadni Afriki je pomrlo na ta način mnogo misijonarjev, katerim ni bilo mogoče nuditi pravočasno pomoči.

Inicijativi patra Schulteja gre hvala, da je bilo osnovano prometno društvo za misijonarje »Miva«, ki si je postavilo nalogo, da opremlja katoliške misijonarje z modernimi prometnimi sredstvi, t. j. z aeroplani, automobili in motornimi čolni. To veliko podjetje, z bivšim nemškim kancelarjem Cunom na čelu, namerava razširiti svojo organizacijo po vsi zemlji. Prva ekspedicija, ki je bila prirejena pred osmimi meseci v bivše nemško mandatno ozemlje na področju zapadne Afrike, je imela nalogo, praktično pokazati izvedljivost določb »Mive«. Ta ekspedicija je sijajno uspela. Od poslednjih postaj Tsumel in Grootfontein je trebalo potovati v notranjost zemlje sedem dni z autom, osem ur pa z aeroplanom. Že iz tega je razvidna ogromna prednost izkoriščanja modernih prometnih sredstev v službi misijonov. V severozapadno ležeči pokrajini Ovamboland je vpostavljen reden automobilski promet. To je področje, kjer gladuje 120.000 ljudi, ker že dve leti ni bilo dežja. S pomočjo južno afriške mandatne vlade, s katero sodelujejo nemški misijoni, bo sedaj mogoče dovažati na tovornih automobilih v to področje najnujnejši živež.

Nič boljše ni na severu ob reki Okavango, kjer je čez 30.000 ljudi v najtežjih razmerah. Tudi tu je vpostavljen automobilski promet. Poleg automobilov pa so spravili na reko Okavango še tudi motorne čolne, izmed katerih ima eden naziv »Pio XI.« Kako neugodne prometne razmere vladajo v teh pokrajinah, dokazuje dejstvo, da so morali motorne čolne najprej razstaviti in jih na tovornih automobilih prepeljati 500 km daleč do reke, kjer so jih zopet sestavili in stavili v promet.

Tretje prometno sredstvo je aeroplan. Pater Schulte je dokazal z vrsto poletov, izvršenih v cilju izveščanja, možnost in korist tega prometnega sredstva. Skupno z Junkersovimi tvornicami aeroplanov je uredil nekaj linij za prevažanje zdravil in zdravnikov v kraje, kjer vladajo razne bolezni. Rezultati so bili nadvse zadovoljivi.

Ekspedicija pa je prišla tudi do popolnoma znanstvenih rezultatov. Patru Schulteju in njegovima spremljevalcema Schönfelder-ju in Dresser-ju je uspelo prekrižariti z automobilom poprek in vzdolž celo področje bivše nemške jugozapadne Afrike in angleškega mandatnega področja Rodezije. Tako se jim je posrečilo postaviti tudi prve automobilske linije skozi ta področja in pa markiranje poti za nadaljnja razvijanja in vpostavljanja prometnih zvez. Pri tem so morali pregaziti tri velike reke in so se v ta namen posluževali domainskih čolnov.

Eno najtežjih vprašanje je bilo: oskrba s pogonskim gorivom. Za osem kilometrov pota so bili potrebni 4 litri bencina za vsak autòmobil. Za povratek so zakopavali pogonski materijal na poedinih označenih mestih, tako da ne bi ostali v puščavi brez benzina in olja.

Na tem svojem potu so se lahko seznanili s celim živalskim cesarstvom v notranjosti Afrike. Gledali so iz neposredne bližine najraznovrstnejše afriške živali, leve, slone, bivole, antilope vseh vrst, leoparde, povodne konje, krokodile, kače, orle in mnoge druge živali. Tri tedne je potrebovala ekspedicija, da je končno prišla do svojega smotra, vračala pa se je 10 dni. Na ta način je prevozil pater Schulte celih 800 kilometrov z automobilom.

Poleg ostalega si je zadela »Miva« nalogo, izobraziti svoje člane v vodenju modernih prometnih sredstev. Vsi misijonarji morajo voziti sami aeroplane, automobile in motorne čolne, baš tako pa morajo znati jih tudi popravljati. Schulte je za nekaj časa v Nemčiji, da bo pripravil vse potrebno za snimanje filma v Afriki, kateri naj bi prikazal uporabo modernih prometnih sredstev v službi katoliških misijonov.

Kako so nastale slike na igralnih kartah?

Marsikdo se je že začudeno vprašal, odkod slike na igralnih kartah. Angleški kulturni zgodovinar Gurney Benbam je nedavno izdal debelo knjigo, v kateri opisuje zgodovino igre s kartami in slik na kartah. Odločno zanika, da bi bila igra na karte prišla v Evropo iz Orijenta ali da bi bila izmišljena — kakor se je trdilo — v zabavo novega francoskega kralja. Karte so plod evropske kulture in razne igre na karte so nastale z razvojem mnogih stoletij. Splošno razširile pa so se karte po iznajdbi lesoreza, ki je omogočal pomnoževanje slik na kartah. Tarokova igra, koje izvor leži v temi, je bila že v 15. stoletju (za časa Karla IV. in Husa) v Italiji zelo popularna. Ni dvoma, da so slike, ki kažejo kralja in kraljice, sprva kazale resnične zgodovinske vladarje in vladarice. Tako na nemških kartah iz navedenega stoletja predstavlja srčnega kralja slika Karla Velikega. Srčna kraljica, ki se v francoskih kartah imenuje Judita, je prvotno predstavljala ženo Karla Velikega, ali morda tudi svetopisemsko Judito. Najzanimivejša iz podob na kartah je srčni fant, ki je prvotno predstavljal poročnika v vojski gospe Orleanske, junaškega Gaskonca La Hirea, o katerem je že koncem 15. stoletja krožilo mnogo legend. »Karo« se javlja najprej na francoskih kartah, in predstavlja kamne za ulični tlak in simbolizira graditelje mest. Zanimivo je, da je karov kralj predstavljal prvotno Julija Cezarja, rimskega premagovalci Galije, sedanje Francije. Tekom minolih 400 let so doživljale slike na kartah mnogo sprememb in mnogokrat so se v njih odražali zgodovinski dogodki. Tako so v času francoske revolucije bile figure kraljev nadomeščene s figurami modrijanov. Tudi moda raznih stoletij ni ostala brez upliva na figure. Tudi na današnjih tarokovih in marijaških kartah se vidijo zgodovinski kroji.

Najmanj porodov je v Angliji.

Glasom uradne statistike ima Anglija sedaj najmanjše število porodov od vseh evropskih držav. V zadnjih letih je padlo tam število porodov tako močno, da jih pride na 1000 prebivalcev komaj 16.3. Vzroki so v glavnem gospodarski, ker imajo danes starši večji čut odgovornosti in si izračunajo, da si pri današnjih težkih prilikah ne smejo dovoljevati mnogobrojne rodbine. Goreči moralisti pa pripisujejo to »znatni komodnosti« današnjih mater. V Franciji odpade na 1000 prebivalcev 17.7, v Avstriji 17.5, v Belgiji 18.4, v Nemčiji 18.6, v Italiji 27.8, v Češkoslovaški 23.7 porodov itd.

Grozna konstatacija med otroci v Varšavi.

Nedavno so izvršili v varšavskih šolah uradno raziskavo o tem, koliko šolskih otrok pije alkohol. Pri tem so ugotovili strahotno dejstvo, da 62% otrok redno v večjih količinah uživa alkohol, od dečkov pa krog 70%. Značilno je, da se v višjih šolah število učencev, ki uživajo alkohol, postopno zmanišuje.

Aristokracija in demokracija v Angliji

V zagrebški ljudski univerzi je nedavno g. V. Horvat predaval o vplivu aristokracije na angleško demokracijo. Uvodoma je naglaševal predavatelj razlike, ki obstojajo med angleško družbo in pa med družbo na evropskem kontinentu. Baš tako velike so tudi razlike v shvačanju demokracije same. Dočim se misli na kontinentu v zvezi s tem vedno na krilatice: svoboda, bratstvo, enakost, ne rabijo na Angleškem za prvi pojem »liberty«, nego »freedom«, drugih dveh besed pa sploh ne omenjajo. Na Angleškem je še danes razlika med družabnimi razredi.

Znani španski pisatelj Madariaga je upravičeno vzporedil angleško družbo s solidno zgrajeno piramido. Temelj tvorijo široki sloji prebivalstva, nad njim se vzdigujejo višji sloji, na vrhu pa je kralj. Vsak razred angleške aristokracije in plemstva ima svoj pomen poleg meščanstva, kmetijstva in delavstva.

V Angliji vlada danes delavska stranka. Po tem bi lahko sklepali, da je zavladalo delavstvo. Temu pa seveda ni tako in je to le prividna slika. Na Angleškem vlada samo politična demokracija, omogočena z občim pravom glasovanja, vendar pa še tudi danes aristokracija najbolj vpliva na javno življenje, politiko, trgovino in industrijo. Predavatelj je dokazal to svojo trditev z navajanjem številnih članov plemstva v vladi, v parlamentu, v diplomaciji, v visoki upravi, v sodstvu in v bankarstvu. Razloge temu je treba iskati v imovitosti teh razredov, ki jim dopušča, da si pridobe visoko izobrazbo in dajo tako intelektualno elito za vodstvo najraznovrstnejših poslov. Razen tega jim pomaga njih bogastvo tudi v to, da uravnavajo gospodarsko življenje. Tako je popolnoma razumljivo tudi sama delavska stranka, ki ima vlado, pod vplivom aristokracije. Nikakih izgledov ni, da bi mogli laburisti pri sedanjih razmerah izvesti svoje zamisli o socijalizaciji ali kakršenkoli bistven del svojega programa. To stanje bo trajalo še zelo dolgo in se bo izprevrglo le polagoma. To je prostovoljno odstopanje aristokracije pred silami novega časa, kar se vrši polagoma, pri čemer pa zna aristokracija popolnoma izkoristiti vsak svoj taktični umik. Ta počasni razvoj bo vendar privedel enkrat do harmonije, ko bosta zavladali na Angleškem poleg politične še tudi socijalna in ekonomska demokracija.

Tuji humor

Filmska zvezda si da izstavljati potni list.

— Poročena? — vpraša uradnik.

= Začasno!

*

On: Draga, vidim, da v svoji obleki že ne moreš več v gledališče.

Ona (polna upanja): Tudi jaz mislim, da ne gre več.

On: Zato sem kupil samo eno vstopnico.

*

Filmska zvezda se joče.

— To je že nemogoče, kaj vse od nas zahtevajo. Komaj smo se naučili govoriti za zvočni film, že zahtevajo, da se naučimo zardeti in pobledeti za barvni film!

*

— Ali so pomagale Vašemu možu kroglice, ki sem mu jih zapisal za pomirjenje?

= Ne, strašno se je razburil, ko je čul, da stanejo 50 dinarjev.

*

Bolnik dela oporoko.

— Končno še želim, da bi pri mojem pogrebu peli tri korale.

= Dobro, se bo zgodilo! Katere želite čuti?!

Harakiri prihaja iz mode.

Stara japonska šega, po kateri si tamošnji samomorilci prerežejo trebuh z ostro britvo, izginja. Glasom zadnje statistike se je od 15.000 samomorilcev komaj 250 usmrtilo na ta način. Bolj v modo pa prihaja sedaj na Japonskem »shinju«, dvojni samomor parov, ki zahteva vedno več žrtev. Japonci pravijo, da so tega krivi evropski in amerikanski filmi s svojo osladno-sentimentalno ljubezensko vsebino.

Šport

Grazer Parkklub : S. K. Rapid 2:0 (1:0).

Včeraj je v Mariboru gostovalo proti S. K. Rapidu moštvo Parkkluba iz Gradca. Moštvo je dobro vigrano in goji lep kombinacijski nogomet. V moštvu Rapida ni bilo vse v redu. Napadalna vrsta se ni mogla znajti, ter je igrala raztrgano. Tudi krilska vrsta in ožja obramba ni bila na običajni višini. Goli so padli v 15 minuti v prvem polčasu in v 31 minuti v drugem polčasu. Sodil je gosp. Nemec.

I. S. S. K. Maribor rezerva : S. K. Svoboda 3:1 (1:0).

Na igrišču I. S. S. K. Maribor se je včeraj popoldne odigrala prijateljska training tekma med I. S. S. K. Maribor rezervo in S. K. Svobodo I. Zmagal je »Maribor« v razmerju 3:1. Sodil je g. Konič.

Ostale nogometne tekme.

Zagreb: Gradjanski : Ilirija (Ljubljana) 4:1 (1:0); Hašk : Sparta 3:1 (3:0).

Ljubljana: A. S. K. Primorje : Atletik S. K. (Celje) 8:1 (5:0).

Subotica: B. S. K. : Bačka 5:2 (2:2).

Cross country za prvenstvo Maribora.

Proga za cross country tek za prvenstvo Maribora, ki se bo vršil v nedeljo, dne 29. t. m. se je nekoliko spremenila. Start je ob 11. na igrišču Rapida. Tekači morajo najprej preteči 1 rundo na igrišču, nato gre proga po cesti do Radvanja, potem na desno do gostilne Anderle in po pešpoti nazaj na igrišče. Tek se zaključi s 6 rundami na igrišču. Proga je dolga približno 7500 m, od teh 2600 m na igrišču. Prijave sprejema do sobote, dne 28. t. m. ob 18. g. Fišer, drž. delavnica v Mariboru.

I. S. S. K. Maribor, nogometni odsek.

V petek, dne 27. t. m. ob 20. obvezen sestanek I. moštva in rezerve v posebni sobi hotela pri »Zamorcu«. Načelnik.

Plavači pozor!

Prvi sestanek članstva vodnosportnega odseka ISSK Maribora se bo vršil v petek, dne 27. t. m. ob 18. uri v posebni sobi hotela »Pri zamorcu«. Udeležba vseh članov in članic je nujno potrebna!

Sokolstvo

Sokol v Krčevini - Košakih

je priredil v nedeljo 22. t. m. v šoli zabavni popoldan, ki je bil predvsem propagandnega značaja in je brez posebne reklame uspel nad pričakovanje. Za številne posetnike iz Krčevine in Košakov je bila šolska soba premajhna, mnogo se jih je moralo z nevoljo v srcu vrniti. Velika udeležba je bila dokaz živahnemu zanimanju za Sokola. Bil je zares skrajni čas, da se je tudi tukaj osnovalo Sokolsko društvo, ki bo takoj po formalni definitivni ustanovitvi sprejelo pod svoje okrilje vse doslej obstoječe krajevne prosvetne panoge. Merodajni činitelji pa bodo se morali resno zavzeti za to, da se v doglednem času zgradi na šolskem zemljišču telovadnica, ki bo služila šoli z 10 razredi, hkratu Sokolu in bo obenem dvorana za razne prireditve in zborovanja. Za narodno-državno vzgojo in izobrazbo naših mladostnikov in odrastlih je tak lokal nujno potreben, temboli, ker v obeh občinah ni niti enega primernega prostora, kjer bi se mogle vršiti slavnostne prireditve. Dobra volja obeh občin bi zmogla posojilo kakih 180 do 200.000 Din, ki bi se tekom 10—15 let odplačalo. Znaten del tega zneska bi pa — kakor drugod za Sokolske domove — moglo nabrati in pokriti novo Sokolsko društvo s prostovoljnimi prispevki (darovi) in s čistim dobičkom prireditev. Treba je samo inicijative! — Glede nedeljske prireditve pa izreka pripravljalni odbor za ustanovitev Sokolskega društva hvalo vsem, ki so s svojo požrtvovalnostjo pripomogli, da so se vse točke obširnega sporeda, to so: govor, petje »Jadrana« in mladine, orkester učiteljiščnikov, šaljiva nastopa in mladinska igra, na polno zadovolistvo občinstva izvedle. — Zdravo!

Ne odlašajte velikonočnega nakupa na zadnje dneve!

Sedaj so naše prodajalne polno založene Posetite nas! **Baťa**

Sedaj morete pomeriti vse, kar rabite in želite

M. Zevaccor

V senci jezuita

Zgodovinski roman. 57

»Vi ste resnično dragocen človek, Trikot.«

»Ali se spominja vaša milost, kaj mi je obljubila?« je vprašal Trikot, poklonivši se do tal spričo te pohvale.

»Da, da, bodi brez skrbi. Jaz ne pozabim ničesar.«

To rekši je mignil kralju argotskemu, naj mu sledi, ter odšel na dvorno dvorišče.

V ozadju tega dvorišča na desni strani konjskih hlevov, in za hišico, ki je služila Švicarju v bivališče, so bile stražnice, kjer je stražil neprestano ducat konjenikov, oboroženih z arkebuzami.

Gospod De Monklar je vzel štiri teh stražnikov s seboj, velel dati tudi Trikotu žival za ježo in zajahal sam svojega konja.

Četica, pred katero se je postavil lakaj brez livreje s plamenico v roki, je zajahala iz dvorišča in se napotila naravnost proti zagati, kjer je prebival Ignacij De Lojola.

Veliki profos je jahal na čelu, mrkel in zamišljen kakor po navadi. Sledila mu je četica arkebuzirjev, zadaj pa je jahal Trikot, držeč se previdno zunaj svetlobnega kroga, ki ga je razmetavala lakajeva plamenica.

Trikot se je dobro zavedal, da je v veliki nevarnosti; kaj lahko ga je mogel spoznati kak rokovnjač, ki bi se bil priklatil mimo in se gotovo ne malo začudil, videč ga v takšni družbi. Gotovo bi spravil na noge vesoljni Dvor Čudežev, in Trikot je vedel dobro, kakšna usoda čaka argotskega kralja, ako se to zgodi.

Četa je dospela kmalu v ulico Hušet.

Par korakov od zagate je Monklar ustavil svojo četo, razjahal, velel ugasniti plamenico, ter se napotil proti ozadju zagate.

Pomignil je bil Trikotu k sebi; Trikot je ubogal.

Lojola ni bil nikdar povedal velikemu profosu, na kakšnem kraju živi. Naznačil mu je bil samo neki benediktinski samostan kot svoj oficijelni naslov za ves čas, dokler ostane v Parizu. Toda gospod De Monklar je bil oprezen človek in si je dejal na tihem, da bo nemara še treba aretirati španjolskega meniha, do katerega je kazal kralj le malo simpatijo, pač pa se ga je jako bal. Zato je poslal veliki profos Ignaciju De Lojoli nekoga za petami in je izvedel nemudoma kam bo treba udariti, ako nanese tako.

Gospod De Monklar je stopil torej brez obotavljanja v hišo, kamor je bil Lantne sledil Lojoli. Šel je po stopnjicah, Trikot pa za njim.

Na vrhu stopnjic je zagledal priprta vrata, izza katerih se je kradel tenek plamen luči.

Monklar je potrkal nanje s prstom; sicer pa ni počakal odgovora, pač pa rahlo odrinil vrata, vstopil in storil par korakov po sobi.

Tisti hip pa mu je padel pogled na Lojolo, ki je ležal zleknjen, bled kakor kreda, po vsem videzu mrtev.

»Kaj sem rekel vaši milosti!« je zamrmral Trikot.

»Pa meniš, da je res Lantne zadal ta udarec?« je vprašal Monklar, sklonivši se, da pogleda rano od blizu.

»Tega sem tako gotov, vaša milost, kakor vem zanesljivo, da me ta človek zakolje na mestu, ako izve, da sem vas privedel semkaj. Sicer pa je rana sama najboljši dokaz; to je bila Lantnejeva roka in nobena druga.

»Mrtev še ni čisto«, je rekel Monklar.

Vzravnal se je, iščoč z očmi okrog sebe.

Na mizi je zagledal pisalnik in papir; zapisal je par besed na list papirja in ga izročil Trikotu, rekoč:

»Pojdi in reci enemu od konjenikov, ki so me spremili, da naj nese tole v Luver, zbudi nemudoma kraljevega ranocelnika in ga privedi semkaj.«

Trikot je izginil.

Monklar je sedel v naslonjač, kjer je sedel Lojola, ko se je razgovarjal z Lantnejem.

Minila je dolga ura: veliki profos je sedel ves čas nepremično in premišljal, oči uprte v Lojolo.

Zdajci pa so se začuli koraki po stopnjicah. Pojavil se je Trikot, pred njim debel mož zabuhlega lica, sopihaje od nagle poti. Bil je ranocelnik Franca I.

»Bogme, gospod grof,« je dejal, »ničesar nisem bil manj željan kakor vašega povelja.«

»Kraljeva služba!« je dejal Monklar suho.

»Za kaj gre?«

»Poglejte!«

Monklar je pokazal s prstom na španjolskega meniha.

»Kdo je ta človek?« je vprašal ranocelnik.

»Ne poznate ga? No, tem bolje! Zadovoljite se s tem, da je mož izkupil, kakor vidite, čeden sunek z mečem.«

Ranocelnik ga ni več poslušal.

Pokleknil je k Lojoli in začel pregledovati rano, ki jo je bil že razgalil Lantne. Preiskavanje z železnimi sondami ni izvabilo ranjencu, ležečemu v popolni nezavesti, niti enega vzdihljaja. To delo je trajalo deset dolgih minut. Monklar se je bil med tem vrnil na svoj prostor v naslanjaču, Trikot pa je držal svetilko zdravniku.

»Naj bo kdorkoli,« je zaključil ranocelnik naposled, »ta vitez mora imeti dušo prikljenjeno k telesu. Sicer pa je imel neverjetno srečo. Sklonite se bliže, gospod grof.«

Monklar je pristopil in se sklonil.

»Glejte,« je nadaljeval ranocelnik, »ali vidite to kepo krvi, ki se je strdila na ustju rane? Ravno ta kepa je rešila ranjenca. Brez nje bi ne bilo v tej uri več kapljice krvi v telesu. Ako ozdravi, ne bo trajalo dolgo.«

»Ako ozdravi? Ali mislite, da bo živel?«

»Zdaj še ne vem ničesar. Dajte, pomagajte mi ga prenesti. Ali je kaka postelja v tem stanovanju?«

Monklar je odprl na slepo srečo vrata, ki so vodila v sosednjo sobo.

»Tukaj,« je dejal.

Res je bila to Lojolova spalnica, pohištvo je bilo majhna, trda postelja, nje edini okras slika Bogorodičina, ki se je bralec še spominja.

Ranocelnik je prijel ranjenca za rame, Trikot za noge. Položila sta Lojolo na posteljo, ne da bi bil dal znamenje, da je še živ.

»Napravim mu obvezo,« je rekel ranocelnik in se spravil takoj na delo ter mu začel izpirati rano.

Hlad je morda oživil Lojolo, zakaj odprl je oči in zavzdihnil; a takoj nato se je zopet pogreznil v svojo letargijo.

Okrog tretje ure se je ranocelnik poslovil, rekoč, da za zdaj nima več česa ukreniti tukaj in da se vrne drugi dan.

»A kdo ga bo čuval dotlej?« je prašal.

»Jaz!« je odgovoril Monklar.

Ranocelnik je odšel ves začuden, Monklar pa se je nastanil v svojem naslanjaču za čez noč.

Ko se je svitalo, je začel ranjenec zamolklo stokati.

Veliki profos je naglo stopil k postelji, nadejaje se, da mu Lojola pove kako besedo.

Toda menih ni odprl oči, le ječal je, dokler se ni vrnil ranocelnik, obnovil mu obvezo in mu dal piti zdravilo, ki ga je bil prinesel s seboj. Ura je bila nekaj čez poldne.

Takoj po tej novi operaciji je ranjenec odprl oči; razumen pogled se je zasvetil v njih in se ustavil na velikem profosu.

V tem pogledu je bila radost in tesnoba obenem.

»Ali vam je prav, da me vidite?« je vprašal Monklar.

Ranjenec je pokimal z glavo, da je v resnici srečen, ker vidi velikega prososa.

»Kakšnega se čutite?«

Trgovski lokal
v Gosposki ulici takoj oddam. Pripraven za pisarno ali trgovino. Vprašati Taborska 16/I. 803

Modistinjo in učenko
sprejmem takoj. Modni salon »Elegance«, Aleksandrova cesta 13. 818

Vpeljano trgovino
ročnih del in otroške konfekcije ugodno prodam. Med 11. in 15. uro vprašati v Mariboru, Trubarjeva ul. 4 II, desno. 788

Lokal
na Pobreški cesti 13 oddam v najem.

Veliko solnčno sobo
z dvema posteljama v bližini Glavnega trga oddam takoj ali s 1. aprilem. Židovska ulica 4. 819

Brzopotplata
je in bo še nadalje v Tattenbachovi ul. 14. Moški podplati 28 Din. Ženski podplati 22 Din. 606

Opravilna številka: E IX 1837/30
31

Dražbeni oklic.

Dne 6. maja 1931 dopoldne ob 11. uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga: k. o. Studenci vl. št. 358

Cenilna vrednost: 189.642 Din

Najmanjši ponudek: 86.763 Din

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
dne 6. 3. 1931.

T. SOKLIČ Maribor Aleksandrova c. 13

zastopniki se sprejmejo

Večjo množino
makulaturnega papirja
prodamo
Uprava „Jutra“ in „Večernika“
Maribor, Aleksandrova cesta 13

Zahvala

Za vse neštete izraze sočustvovanja, ki so nam lajšali težke trenutke ob smrti našega nenadomestljivega soproga, očeta, starega očeta, tasta itd., gospoda

Viktorja Müllerja

in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti, izrekamo vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno hvaležnost dolgujemo preč. duhovščini kakor tudi pevskemu društvu „Krilato kolo“ za žalostinke in vsem pokojnikovim tovarišem za darovano cvetje, ozir. vence ter za častno spremstvo ob pogrebu samem.

Maribor, Gor. Radgona, dne 25. marca 1931

Zalujoči ostali

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROZOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.